

राज्यातील सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या नियंत्रणाखाली कार्यरत असलेल्या ७२ रुग्णालयामध्ये तयार होणाऱ्या जैव वैद्यकीय कचऱ्यावर Pre-Treatment करण्यासाठी Biomedical Waste Disinfection System (Microwave Based) मशीनचे ७२ नग खरेदीसाठी सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: प्रशामा-१२२४/प्र.क्र.२४/आरोग्य-८

१० वा मजला, गो. ते. रुग्णालय संकूल इमारत,
नवीन मंत्रालय, मुंबई - ४००००१.
दिनांक : ११ ऑक्टोबर , २०२४

वाचा :-

- १) शासनाचे समक्रमांक पत्र क्र.एसडीएल-२०१९/प्र.क्र.१८१/आरोग्य-८, दि.२०.०६.२०२४
- २) सहसंचालक, आरोग्य सेवा, रुग्णालये (राज्य स्तर), मुंबई यांचे पत्र क्र. आसेआ/ कक्ष-३/टे-३/BMW/Disinfection/१३२९९/प्र.मा./२४ दिनांक २४.०६.२०२४
- ३) सहसंचालक, आरोग्य सेवा, रुग्णालये (राज्यस्तर), मुंबई यांचे पत्र क्र. आसेआ/ कक्ष-३/ टे-३/BMW/Disinfection/१३४८८-८९/प्र.मा./२४ दिनांक २८.०६.२०२४
- ४) शासन निर्णय , सार्वजनिक आरोग्य विभाग क्र.प्रशामा-१२२४/प्र.क्र.२४/आरोग्य-८, दि.२८.०६.२०२४
- ५) सहसंचालक, आरोग्य सेवा, रुग्णालये (राज्य स्तर), मुंबई यांचे पत्र क्र. आसेआ/ कक्ष-३/टे-३/BMW/Disinfection/१३७६८-६९/सु.प्र.मा./अभिप्राय/२४ दिनांक ०९.१०.२०२४
- ६) राष्ट्रीय आरोग्य अभियान अंतर्गत असलेल्या कार्यकारी समितीच्या दि. ०१.१०.२०२४ रोजी झालेल्या ४७ व्या बैठकीचे कार्यवृत्त.

प्रस्तावना:-

वाचा मधील अ.क्र.२ व ३ येथील अनुक्रमे दिनांक २४.०६.२०२४ व दिनांक २८.०६.२०२४ रोजीच्या पत्रान्वये सहसंचालक, आरोग्य सेवा, रुग्णालये (राज्य स्तर), मुंबई यांनी सादर केलेल्या प्रस्तावानुसार, राज्यातील सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या नियंत्रणाखालील कार्यरत असलेल्या ७२ रुग्णालयामध्ये तयार होणाऱ्या जैववैद्यकीय कचऱ्यावर Pre-treatment करण्यासाठी ५० लीटर क्षमतेच ५० नग व ७५ लीटर क्षमतेच २२ नग अशा एकूण ७२ Biomedical Waste Disinfection Machine (Microwave Based) मशीनची खरेदी करण्यासाठी वाचा मधील अ.क्र. ४ येथील दि.२८.०६.२०२४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये रुपये८२,०४,८९,४००/- इतक्या रकमेच्या खरेदीस प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली होती.

२. वाचा मधील अ.क्र. ५ येथील दि.०९.१०.२०२४ रोजीच्या पत्रान्वये सहसंचालक, आरोग्य सेवा, रुग्णालये (राज्य स्तर), मुंबई यांनी राष्ट्रीय आरोग्य अभियान अंतर्गत असलेल्या कार्यकारी समितीने दि. ०१.१०.२०२४ रोजी ४७ व्या बैठकीमध्ये घेतलेल्या निर्णयाप्रमाणे प्रस्तुत प्रकरणी सुधारीत प्रशासकीय मान्यता देण्यात यावी, अशी विनंती केलेली आहे.

३. राष्ट्रीय आरोग्य अभियान अंतर्गत असलेल्या कार्यकारी समितीने दि. ०१.१०.२०२४ रोजी झालेल्या ४७ व्या बैठकीमध्ये खालीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात आला:-

“ Proposal for the upcoming capital Executive Committee meeting’ requirement of 72 Biomedical Waste Disinfection Machine (Microwave Based) machine for District, Women and sub District Hospital by District demand 2024-25. Propose in IPHS Rs. 45.54 Crore amount of IPHS of code HSS I Sr.No. 170,for capex and opex (5 years)”

४. वर नमूद वाचा मधील अ.क्र.५ येथील दि.०९.१०.२०२४ रोजीच्या पत्रान्वये सादर केलेला प्रस्ताव तसेच वाचा मधील अ.क्र.६ येथील राष्ट्रीय आरोग्य अभियान अंतर्गत असलेल्या कार्यकारी समितीच्या दि. ०१.१०.२०२४ रोजी झालेल्या ४७ व्या बैठकीचे कार्यवृत्त विचारात घेता, वाचा मधील अ.क्र.४ येथील दिनांक २८.०६.२०२४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये दिलेली प्रशासकीय मान्यता अधिक्रमित करुन, राज्यातील सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या नियंत्रणाखालील कार्यरत असलेल्या ७२ रुग्णालयामध्ये तयार होणाऱ्या जैववैद्यकीय कचऱ्यावर Pre-treatment करण्यासाठी ५० लीटर क्षमतेचे ५० नग व ७५ लीटर क्षमतेचे २२ नग अशा एकूण ७२ Biomedical Waste Disinfection Machine (Microwave Based) मशीनची खरेदी करण्यासाठी सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

५. वर नमूद केलेली वस्तुस्थिती विचारात घेता, राज्यातील सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या नियंत्रणाखालील कार्यरत असलेल्या ७२ रुग्णालयामध्ये तयार होणाऱ्या जैववैद्यकीय कचऱ्यावर Pre-treatment करण्यासाठी ५० लीटर क्षमतेचे ५० नग व ७५ लीटर क्षमतेचे २२ नग अशा एकूण ७२ Biomedical Waste Disinfection Machine (Microwave Based) मशीनची खरेदी करण्यासाठी रु.४७,५८,६७,९२८/- एवढ्या रकमेच्या खर्चास खालील नमुद केलेल्या अटीच्या अधिन राहून सुधारीत प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

(१) प्रस्तुत प्रकरणाच्या अनुषंगाने खरेदी करावायाच्या मशीनची किंमत, मशीनची क्षमता, कर्मचाऱ्यांचे वेतन इत्यादीचा तपशील सोबतच्या परिशिष्टामध्ये दर्शविण्यात आलेला आहे.

(२) वर नमूद रु. ४७,५८,६७,९२८/- रकमेपैकी रु.४५.५४ कोटी एवढी रक्कम राष्ट्रीय आरोग्य अभियाना अंतर्गत असलेल्या IPHS of code HSS I Sr. No.१७० मधून तसेच उर्वरीत रक्कम रु. २,०४,६७,९२८/- राज्य शासनाच्या निधीमधून खर्च करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

(३) सदरहू मशीनची आवश्यकता व मागणी याची काटेकोरपणे शहानिशा / खातरजमा करण्यात आल्यानंतरच सदर बाबींची खरेदी करण्यात यावी.

(४) सदरहू मशीनचे विनिर्देश गरजेनुसार व अद्ययावत असल्याची खातरजमा करण्यात यावी. खरेदी करावयाच्या बाबींचे तांत्रिक विनिर्देश (Technical specification) संबंधित तज्ञांनी (तांत्रिक समिती / अधिकारी) यांनी मान्य केलेल्या विनिर्देशानुसार असावेत. तसेच, सदर तांत्रिक विनिर्देश (Technical specification) हे कोणत्याही विशिष्ट कंपनीला फायदा होईल अशा रितीने तयार केलेले नसल्याबाबत खातरजमा करण्यात यावी. सदर मंजूर असलेल्या बाबींच्या तांत्रिक विनिर्देशानुसार मागणीपत्र पाठविण्याची जबाबदारी संबंधीत कार्यक्रम प्रमुखांची राहिल. प्रस्तावातील समाविष्ट असलेल्या बाबींचीच खरेदी करण्यात यावी.

(५) सदर खरेदी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तू खरेदी प्राधिकारण ,मुंबई यांनी शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्र. भांखस-२०१४/प्र.क्र.८२/भाग-III/ उद्योग-४, दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ अन्वये प्रसिध्द करण्यात आलेल्या शासकीय विभागांनी करावयाच्या कार्यालयीन

खरेदीसाठीच्या कार्यपद्धतीची सुधारीत नियमपुस्तिका यामधील तरतूदीनुसार विहित पद्धतीने खरेदी प्रक्रिया राबविण्यात यावी.

(६) सदर मशीनचा दर हा बाजार भावापेक्षा कमी असल्याबाबत आणि संबंधित पुरवठादाराने या बाबीचा इतर ठिकाणी ज्या दराने पुरवठा केला आहे, त्या दरापेक्षा जास्त नसल्याबाबत खातरजमा करण्यात यावी.

(७) खरेदी करण्यात येणाऱ्या बाबींची पुरवठापूर्व / पुरवठानंतर नमुना तपासणी (pre/Post dispatch random sample inspection) करून उचित व योग्य विनिर्देश (specification) असलेल्या वस्तुंचीच खरेदी करण्यात येईल, याची खात्री करण्यात यावी.

(८) खरेदी करण्यात येणाऱ्या बाबींचा पुरवठा झाल्यानंतर त्यांची साठवणूक व वितरण (storage & distribution) करणे तसेच पुरवठा साखळी व्यवस्थापन (Supply chain management) आणि वस्तुसूची व्यवस्थापन (Inventory Management) योग्य पद्धतीने करून सदर बाबी विनावापर पडून राहणार नाहीत याची दक्षता घेण्यात यावी.

(९) सदरची खरेदी प्रशासकीय मंजूरीच्या विहित कालावधीत पूर्ण होईल याची दक्षता घ्यावी. तसेच या बाबींच्या खरेदीची द्विरुक्ती (Duplication) होणार नाही, याची दक्षता घेण्यात यावी.

(१०) संपूर्ण खरेदी प्रक्रिया राबविताना केंद्रिय दक्षता आयोगाच्या मार्गदर्शक सूचनांचे (CVC Guidelines) तंतोतंत पालन करण्यात यावे.

(११) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/भाग-२/२०१३/विनियम, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५ सोबतच्या परिशिष्टातील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग-पहिला उपविभाग-दोन मधील अ.क्र.४ नियम क्र.७ समोरील स्तंभ क्र.६ येथील अटींची पूर्तता करण्यात यावी.

(१२) सदर उपकरणामध्ये वापरण्यात येणारे Microwave हे तंत्रज्ञान जैव कचऱ्याच्या प्रक्रियासाठी उपयुक्त असल्याचे महाराष्ट्र प्रदुषण मंडळाचे पत्र दि.२९.०३.२०१७ सहसंचालक आरोग्य सेवा (रुग्णालये-राज्यस्तर), मुंबई यांनी सादर केलेले आहे. तसेच वैद्यकीय नियंत्रण तसेच Bio Medical Waste Management Rules, २०१६ मधील SCHEDULE I (See rules ३ (e), ४(७), ७(१), ७(२), ७ (५), ७ (६) and ८(२)) Part-२ मधील नियम क्र. ४ आणि ९ अन्वये जैव वैद्यकीय कचऱ्याचे Pre- Treatment करणे आवश्यक असल्याने Bio Medical Waste Management Rules, २०१६ मधील सर्व अटी व शर्तीचे पालन करण्याची जबाबदारी आयुक्त, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई यांची राहिल.

(१३) सदर खरेदी करताना उदयोग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या दि.०१.१२.२०२०१६ च्या शासन निर्णयातील अटी व शर्तीचे तसेच National Pollution Control Board आणि Maharashtra Pollution Control Board यांच्या मार्गदर्शक सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करण्याची संपूर्ण जबाबदारी आयुक्त, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई यांची राहिल.

६. उपरोक्त परिच्छेद क्र.५ मधील अनुक्रमांक १ ते १३ येथे नमूद केलेल्या अटींची पूर्तता करण्याची व खरेदी नियमानुसार तसेच आवश्यकतेप्रमाणे आहे हे सुनिश्चित करण्याची संपूर्ण जबाबदारी, आयुक्त, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई आणि सहसंचालक, आरोग्य सेवा, रुग्णालये (राज्यस्तर), मुंबई यांची राहिल.

७. सदरचा शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/१३/विनियम, भाग-२, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५ मधील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८ भाग-पहिला उपविभाग-दोन मधील अनु क्रमांक ४, नियम क्र. ७ अन्वये प्रशासनिक विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारात सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४१००९२००९३८९७१७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(विकास. तु कदम)
अवर सचिव महाराष्ट्र शासन

प्रति:-

- १) आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
- २) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तु खरेदी प्राधिकरण, मुंबई
- ३) संचालक, आरोग्य सेवा, आरोग्य संचालनालय, मुंबई.
- ४) सह संचालक, आरोग्य सेवा, रुग्णालये (राज्यस्तर), आरोग्य सेवा संचालनालय मुंबई
- ५) सह संचालक, आरोग्य सेवा, (खरेदी कक्ष), आरोग्य सेवा संचालनालय मुंबई
- ६) सह संचालक आरोग्य सेवा, (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा संचालनालय मुंबई
- ७) उपसंचालक, आरोग्य सेवा, रुग्णालये (राज्यस्तर), आरोग्य सेवा संचालनालय मुंबई
- ८) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखापरिक्षा/लेखा अनुज्ञेयता), मुंबई
- ९) महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखापरिक्षा/लेखा अनुज्ञेयता), नागपूर
- १०) अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई
- ११) निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई
- १२) निवडनस्ती (आरोग्य-८)

(शासन निर्णय क्रमांक प्रशामा-१२२४/प्र.क्र.२४/आरोग्य-८, दि. ११.१०.२०२४ चे सहपत्र)

परिशिष्ट

Name of Item	Biomedical Waste Disinfection Machine (Microwave Based) 50 litre	Biomedical Waste Disinfection Machine (Microwave Based) 75 Litre
CAPEX		
Machine Cost (Including GST & all Tax)	5500000	8700000
Warrenty as per tender condition	0	0
OPEX(5 Year)		
1Manager at state (Per month Rs.25,000/- as per minimum Wages ,GR.Dated.17.03.2020)	20833	20833
8 Supervisor at DD Circle Level (Rs.16,600/-)Minimum Wages GR.Dated.17.03.2020	110666	110666
Total Capex + Opex per machine	5631499	8831499
Total Machine Quantity	50	22
Grand Total Cost	281574950	194292978
Total Cost for 72 Machine		475867928